

Olsztyn, dnia 30 czerwca 2015 r.

PS-II.431.4.37.2014.EK

Pan
Piotr Grzymowicz
Prezydent Miasta Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) zespół kontrolujący Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie przeprowadził w dniach 1-19 grudnia 2014 r. kontrolę realizacji zadań własnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Mieście Olsztyn.

Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia zakończenia kontroli tj. do 19 grudnia 2014 r.

W wyniku kontroli, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym przez Pana Prezydenta w dniu 19 marca 2015 r., realizacja zadań ustawowych w Mieście Olsztyn z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie została oceniona pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniami.

Zawarte w wystąpieniu nieprawidłowości związane są w głównej mierze z niedopełnieniem norm wskazanych w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245).

Powyższa procedura dotyczy sytuacji podejrzenia występowania w rodzinie przemocy stosowanej przez osoby najbliższe, w związku z czym wymaga niezwłocznego i wielopłaszczyznowego podejścia wszystkich służb pozostających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Tryb postępowania w tej sytuacji jest ściśle określony w procedurze „Niebieskie Karty” i obowiązujący. Odstępstwa lub zaniechania w trakcie realizacji tej procedury nie tylko stanowią niedopełnienie przepisów prawa, ale mogą także skutkować poważnymi konsekwencjami.

Wobec powyższego, w nawiązaniu do uwag zawartych w piśmie Pana Prezydenta, przekazanym do tut. Wydziału w dniu 14.04.2015 r. uprzejmie informuję, że w związku z faktem iż organy administracji publicznej zobowiązane są do działania na podstawie przepisów powszechnie obowiązującego prawa, a nadzór Wojewody polega na badaniu legalności i zgodności tego działania z obowiązującymi aktami prawa, w tym m.in. z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wraz z aktami wykonawczymi, wskazuję poniżej stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości i uchybienia:

1. Przekazanie, przez przedstawicieli Policji, formularzy „Niebieska Karta – A” Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego w czasie dłuższym niż 7 dni, co stanowi naruszenie przepisu § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury

„Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245).

Osobami odpowiedzialnymi za powstałe nieprawidłowości byli przedstawiciele Policji wszczynający procedurę.

2. Brak udokumentowania faktu powoływania grup roboczych, co stanowi niedopełnienie przepisu § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia.
3. Powoływanie grup roboczych w niepełnym składzie, co stanowi niedopełnienie przepisu art. 9a ust. 11 ww. ustawy.

Za powstałe nieprawidłowości wymienione w punktach 2-3 odpowiedzialny był Zespół Interdyscyplinarny.

4. Podjęcie przez grupę roboczą działań wobec osób, co do których istniało podejrzenie, że doświadczają przemocy w rodzinie ze zbędną zwłoką.
5. Podjęcie przez grupę roboczą działań wobec osób, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie ze zbędną zwłoką.
6. Brak wypełnionego formularza „Niebieska Karta-C” pomimo wystąpienia kolejnych sytuacji stosowania przemocy, co stanowi niedopełnienie przepisu § 9 ust. 2 rozporządzenia.
7. Brak w indywidualnym planie pomocy działań zaplanowanych dla wszystkich członków powołanych do grupy roboczej, co stanowi naruszenie przepisu § 16 ust. 2 ww. rozporządzenia.
8. Brak wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-C” i „Niebieska Karta-D”, co stanowi niedotrzymanie przepisu § 8 ust. 2 i ust. 6 ww. rozporządzenia.
9. Brak udokumentowania, przez członków grup roboczych – przedstawicieli GKRPA, realizacji zaplanowanych w ramach procedury działań, co stanowiło niedopełnienie obowiązku wskazanego w § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Za nieprawidłowości wymienione w punktach 4-9 odpowiedzialni byli członkowie grupy roboczej.

10. Niewszczęcie procedury „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”, pomimo powzięcia przez przedstawiciela oświaty, w toku czynności służbowych, podejrzenia o stosowaniu przemocy w rodzinie, co jest niezgodne z zapisem art. 9d ust. 4 ww. ustawy.
11. Brak wypełnionego formularza „Niebieska Karta-A” pomimo wystąpienia kolejnej sytuacji stosowania przemocy, co stanowi naruszenie przepisu § 9 ust. 1 rozporządzenia.

Osobą odpowiedzialną za nieprawidłowości wymienione w punktach 10-11 była osoba, która w toku czynności służbowych podjęła podejrzenie o stosowaniu przemocy w rodzinie.

12. Zakończenie procedur pomimo niepodjęcia działań wobec osoby, co do której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, co stanowiło naruszenie przepisu § 8 ust. 6 i § 17 ww. rozporządzenia.
13. W protokole zakończenia procedury brak opisu realizacji działań członków grupy roboczej, co było niezgodne z zapisem § 18 ust. 2 pkt 3 ww. rozporządzenia.

Osobą odpowiedzialną za nieprawidłowości wymienione w punktach 12-14 był Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

15. Zatrudnienie, do prowadzenia programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, osób prowadzących nie posiadających kwalifikacji określonych w § 9 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50, poz. 259), tj. nie posiadających udokumentowanego co najmniej 3-letniego stażu pracy w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym osoby nie posiadającej zaświadczeń o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze co najmniej 100 godzin.

Osobą odpowiedzialną za ww. nieprawidłowości była dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie i dyrektor Miejskiego Zespołu Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Olsztynie.

16. Brak udokumentowania działań monitorujących przebieg i efekty oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych realizowanych w Miejskim Zespole Profilaktyki i Terapii Uzależnień.

Osobą odpowiedzialną za ww. nieprawidłowości był dyrektor Miejskiego Zespołu Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Olsztynie.

W toku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

Rozbieżność dotycząca liczby przypadków odebrania w 2013 r. dzieci z rodzin w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka, w związku z przemocą w rodzinie, wskazanych w sprawozdaniu z realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a faktyczną liczbą wystąpienia ww. sytuacji.

Osobą odpowiedzialną za ww. uchybienie była dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie.

Rozbieżność dotycząca liczby osób objętych przez Miejski Zespół Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Olsztynie w 2012 r. programami korekcyjno-edukacyjnymi wykazaną w sprawozdaniu z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na okres: I-XII 2012 r., a liczbą osób faktycznie objętą ww. programami.

Osobą odpowiedzialną za ww. uchybienie był dyrektor Miejskiego Zespołu Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Olsztynie.

W toku kontroli stwierdzono, że wyżej wymienione nieprawidłowości i uchybienia skutkują :

- niepodjęciem niezwłocznych działań, co z kolei może spowodować wystąpienie sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- niedostosowaniem indywidualnego planu pomocy do bieżącej sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że doświadcza przemocy w rodzinie oraz niepodjęciem działań, w celu

powstrzymania od zachowań przemocowych osoby co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie,

- brakiem formalnej odpowiedzialności za realizowane toku procedury zadania,
- zmniejszeniem lub brakiem efektywności działań pomocowych prowadzonych w toku procedury,
- brak możliwości stwierdzenia czy zaplanowane w ramach procedury działania zostały zrealizowane,
- brakiem możliwości oceny efektywności podejmowanych działań,
- brakiem udokumentowania natężenia skali przemocy w rodzinie objętej procedurą,
- przedwczesnym zamknięciem procedury, co z kolei może spowodować wystąpienie sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- niewłaściwą i nieefektywną realizacją oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- brakiem możliwości oceny prowadzonych oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych pod kątem ich efektywności, a tym samym brakiem materiału do pracy nad doskonaleniem i upowszechnianiem prowadzonych oddziaływań,
- zawyżeniem danych statystycznych dotyczących realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniami, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. poz. 163 z 2015 r. ze zm.) w związku z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.), wnoszę o podjęcie stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie poprzez realizację następujących zaleceń:

1. Podjąć działania w celu przestrzegania terminowości przekazywania, przez przedstawicieli instytucji wszczynających procedurę, formularza „Niebieska Karta – A” przewodniczącemu zespołu zgodnie z przepisem § 7 ust. 1 ww. rozporządzenia.
2. Realizować działania w ramach procedury „Niebieskie Karty” zgodnie z zapisami rozporządzenia Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245).
3. Zatrudniać, do prowadzenia programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, osoby posiadające kwalifikacje wskazane w § 9 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50, poz. 259).

4. Dokumentować działania monitorujące przebieg i efekty oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, zgodnie z § 8 ww. rozporządzenia.
5. W sprawozdaniach wykazywać dane zgodne ze stanem faktycznym.

Na podstawie art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w związku z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie zaleceń zawartych w wystąpieniu.

Jednocześnie proszę o powiadomienie o sposobie realizacji zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Wanda Słonia Kicińska
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie

